

ТЕЗИ ДОПОВІДЕЙ

УЧАСНИКІВ

МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ

**«ВІДНОВЛЕННЯ, ОХОРОНА Й ЗБЕРЕЖЕННЯ
РОСЛИННОГО СВІТУ ЛІСІВ УКРАЇНИ
В УМОВАХ ТЕХНОГЕННОГО НАВАНТАЖЕННЯ
ТА ЗМІН КЛІМАТУ»**

(15-16 жовтня 2019 року)

Київ - 2019

УДК 502.476:581.522.4

РАРИТЕТНА СКЛАДОВА МІКОБІОТИ ЛІСІВ ПУТИЛЬСЬКОГО РАЙОНУ

В.О. Гребенщиків

*Національний природний парк «Черемоський»
(м. Путила, Чернівецька область, Україна)*

Інвентаризація живих організмів, зокрема, мікобіоти, як найважливішої гетеротрофної ланки, на землях природно-заповідного фонду та на прилеглих територіях, є найпершим етапом біомоніторингу, збереження, охорони та раціонального використання біорізноманіття [1].

Вивчення флори та рослинності Путильськогорайону Чернівецької області налічує вже майже півтора століття [2]. Однак, вивчення грибів та грибоподібних організмів на території району до 2015 року не проводилось. Систематичне дослідження мікобіоти Путильщини розпочалось лише в 2015–2016 роках, і було обмежене територією НПП «Черемоський», де працювали експедиції за участю та під керівництвом чл.-кор. АН України, д.б.н., професора Дудки І.О., професора Гелюти В.П., д.б.н. Леонтєва Д.В., ст.н.сп., к.б.н. Гайової В.П., к.б.н. Щербак Ю.В. Продовжили дослідження мікобіоти працівники науково-дослідного відділу парку [3,4]. Дослідження макроміцетів проводили протягом 2015–2019 років маршрутно-експедиційним методом як на території НПП «Черемоський», так і на інших територіях Путильського району. Визначення проводили на основі макроскопічних морфологічних характеристик плодових тіл, з урахуванням асоційованих організмів, за загальновідомими вітчизняними та зарубіжними визначниками та атласами. Сучасні назви грибів узгоджено з номенклатурною базою даних «Index Fungorum».

На обстежених територіях виявлені, зокрема, локалітети таких видів грибів, занесених до Червоної книги України:

Lactarius lignyotus Fr. НПП «Черемоський» – 3 локалітети; західна околиця селища Путила – 2 локалітети; околиці села Паркулин – 1 знахідка. У всіх випадках гриб зростав на ґрунті, серед моху, в оточенні ялини європейської *Picea abies* (L.) H.Karst.

Catathelasma imperiale (Quél.) Singer. Виявлено: 5 місцезростань на території НПП «Черемоський» (під полониною Яровиця та під вершиною г. Томнатик); 2 локалітети в околицях села Паркулин; 1 знахідка в лісі поряд з хутором Вадівка Дихтинської сільської ради. Зустрічається в молодняках *Picea abies*.

Clathrus archeri (Berk.) Dring. У Путильському районі цей вид вперше виявлений у 2012 році, а в 2013 році вже виявлено три локалітети: с. Сергії, с. Селятин, хребет Красний Діл. У цьому ж 2013 році вперше (принаймні, в Україні) зафіксовано зростання групи плодових тіл у вигляді так-званого «відьминого кола» діаметром близько 110 см, яке за 2014–15 роки зросло до 3 метрів. В 2014 – 15 роках число виявлених локалітетів зросло до п'яти - додалися два нових на території с. Селятин, у вигляді окремих груп плодових тіл чисельністю 5–7 одиниць, на сінокосі та пасовищі. В 2016 – 2019 роках неодноразово помічено *Clathrus archeri* на громадських пасовищах та приватних городах, які відносяться до Підзахаричівської, Сергіївської, Плосківської, Селятинської сільрад Путильського району (за повідомленнями місцевих жителів) [4].

Phaeolepiota aurea (Matt.) Maire. Знайшла 12 вересня 2019 року м.н.с. НПП «Черемоський» Л.М. Аксюк на ґрунті, біля підніжжя хребта Чорний Діл, на придорожньому схилі східної орієнтації, висота над рівнем моря приблизно 960 метрів. Перша і - поки що - єдина знахідка на території району і одна з небагатьох – в Карпатах [5].

Ці знахідки – враховуючи, що більша частина площі Путильського району вкрита лісами – свідчать про нагальну необхідність продовження досліджень мікобіотияк на землях НПП «Черемоський», так і на решті території району.

Автор висловлює щирю подяку професору Гелюті В.П. за доброзичливі консультації та допомогу при визначенні деяких зразків.

Список використаних джерел:

1. Гелюта В. П., Гайова В. П., Тихоненко Ю. Я. Гриби Національного природного парку «Черемоський». *Природа Західного Полісся та прилеглих територій*. 2018. № 15. С117-129.
2. Біорізноманіття національного природного парку “Черемоський” : монографія / наук. ред. І.І. Чорней. Чернівці : Друк Арт, 2015. 248 с.
3. Гребенщиков В.О., Пахарь У.В. Короткий начерк історії мікологічних досліджень в національному природному парку «Черемоський». *Регіональні проблеми вивчення і збереження біорізноманіття*: матеріали міжн.наук.-практ. конференції. (м. Чернівці, 5–6 жовт. 2017 р.). Чернівці : Чернівецький національний університет, 2017.– С. 22–24.
4. Пахарь У.В., Михайлюк Т.І., Гребенщиков В.О. Особливості поширення *Anthurus archeri* (Berk.) на території Путильського району / *Регіональні аспекти флористичних і фауністичних досліджень*: матеріали Третьої міжнар. наук.-практ. конф. (смтПутила – м.Чернівці,). Чернівці, 2016. С. 182-183.
5. Знахідки рослин і грибів Червоної книги та Бернської конвенції (Резолюція 6) / наук. ред. А. А. Куземко. Київ – Чернівці: Друк Арт, 2019.Т.1. 496с. (Серія: «Conservation Biology in Ukraine» ; вип. 11).